

Культура

К...

щоп'ятниці

всеукраїнський тижневик 2010 р.

і життя

Духовне єднання

стор. 3

Святково, але не модно

стор. 4-5

Загублений Бог і образ Воскресіння

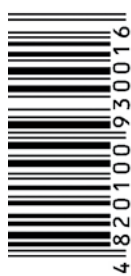

стор. 7

Дихання Океану

стор. 8-9

КОЛОНКА МІНІСТРА

ОФІЦІЙНО

■ Об'єднаймо українські землі через культуру

ВІТАННЯ ІЗ НАГОДИ ДНЯ ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ

Шановні колеги!

Щиро вітаю вас із професійним святом – Днем пам'яток історії та культури України й Міжнародним днем пам'яток і визначних місць!

За кількістю та важливістю історико-культурних об'єктів Україна безсумнівно належить до найбагатших країн. Відомі всьому світові Києво-Печерська лавра, Софія Київська, історичне середмістя Львова та геодезична Дуга Струве за рішенням ЮНЕСКО занесені до Списку всесвітньої культурної спадщини. Не менш знані Кам'яна Могила, печера Вертеба, Кирилівська стоянка, численні пам'ятки трипільської культури, античного Криму та багато-багато інших.

Від ваших зусиль, невтомної праці залежить, що саме отримують у спадок нащадки – збережені непересічні історичні цінності чи лише спогади про них.

Сьогодні наша держава надає пріоритетного значення питанням охорони культурного надбання, розширення доступу до його скарбів. Адже байдужість до духовного розвитку нації, зневага до культурної спадщини призводять до неправних втрат у всіх сферах суспільного життя.

Упевнений, що ваш високий професіоналізм, активна громадянська позиція і надалі сприятимуть збереженню національних святинь минулого, духовному піднесенню української нації, зростанню самосвідомості українського народу.

Бажаю вам міцного здоров'я, добра та благополуччя, нових успіхів і здобутків на безмежній ниві охорони культурної спадщини.

УЧАСНИКАМ І ГОСТЯМ VIII МІЖНАРОДНОГО КОНКУРСУ МОЛОДИХ ПІАНІСТІВ ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА ГОРОВИЦЯ

Дорогі друзі!

Прийміть щирі вітання із нагоди відкриття VIII Міжнародного конкурсу молодих піаністів пам'яті Володимира Горовиця.

До столиці України, рідного міста нашого славетного земляка, з'їхалося 82 обдарованих музиканти із 18 країн світу. Вони представляють різні культури, виконавські школи, релігії, громадські устрої. Незважаючи на ці відмінності, участь у конкурсі надає їм унікальну можливість не тільки виявити артистичний потенціал, перевірити відповідність свого виконавського рівня світовим конкурсним стандартам, але й об'єднатися для отримання особистого музичного та громадського досвіду.

За 15 років існування конкурс Горовиця перетворився на своєрідний мистецький мегаполіс, до якого ввійшли такі визнані в Україні та поза її межами культурно-просвітницькі проекти, як міжнародний фестиваль «Київські літні музичні вечори», міжнародна «Літня музична академія», міжнародний фестиваль «Віртуози планети». Успішне їхнє втілення у життя значною мірою сформувало позитивне ставлення світової спільноти до України й сприяло активному розвитку та зміцненню культурних зв'язків між державами.

Переконаний, що участь у конкурсі такого рівня стане для багатьох молодих виконавців початком професійної кар'єри. А яскраві особистості, які відкриє VIII Міжнародний конкурс молодих піаністів пам'яті Володимира Горовиця, впливатимуть на світову культуру майбутнього.

Бажаю всім учасникам вдалих виступів, творчого настрою і невпинного прагнення до перемоги!

Із повагою
Міністр культури і туризму України
Михайло КУЛІНЯК

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНИЙ АПАРАТ

1. У зв'язку із реорганізаційними змінами скасовує оголошення щодо проведення конкурсу на заміщення вакантних посад державних службовців:

– провідний спеціаліст відділу аналізу та прогнозування діяльності бібліотек управління стратегічного планування соціокультурного розвитку та регіональної політики у сфері культури – 1 вакансія;

– провідний спеціаліст відділу координації європейського та міжнародного співробітництва, стратегічного планування та міжсекторального партнерства управління міжнародного співробітництва та міжсекторального партнерства – 1 вакансія.

2. Оголошує конкурс на заміщення вакантних посад державних службовців:

– начальник юридичного управління (на час відпустки по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку) – 1 вакансія.

Кваліфікаційні вимоги: вища юридична освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на керівних посадах або на керівних посадах в інших сферах управління не менше як 5 років; досвід роботи щодо управлін-

ня персоналом; знання комп'ютера та оргтехніки.

– головний спеціаліст-юрисконсульт відділу правової експертизи та договірної роботи юридичного управління – 1 вакансія.

Кваліфікаційні вимоги: вища юридична освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі не менш як три роки або за фахом в інших сферах не менш як чотири роки; знання комп'ютера та оргтехніки.

– провідний спеціаліст відділу музичного та циркового мистецтва – 1 вакансія.

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста відповідних спеціальностей; стаж роботи за фахом в державній службі на посаді спеціаліста I або II категорії не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 2 років; знання комп'ютера та оргтехніки.

– головний спеціаліст сектору із питань запобігання та протидії корупції – 1 вакансія.

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста відповідних

спеціальностей; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше 3 років; знання комп'ютера та оргтехніки.

Документи для участі в конкурсі приймаються протягом місяця із дня опублікування оголошення в газеті «Культура і життя».

У конкурсі можуть брати участь громадяни України, які мають вищу освіту, стаж роботи за фахом.

До заяви додаються наступні документи:

- особова картка (форма П-2 ДС);
 - автобіографія;
 - дві фотокартки розміром 4 x 6 сантиметрів;
 - копія паспорта (1, 2, 11 стр.);
 - копія диплома про освіту (із додатками);
 - копія військового квитка;
 - копія ідентифікаційного коду;
 - копія трудової книжки;
 - декларація про доходи за 2009 рік.
- Додаткова інформація щодо основних функціональних обов'язків, розміру та умов оплати праці надається відділом кадрів управління нормативно-правовою та кадровою роботи Міністерства культури і туризму України за адресою: 01601, м. Київ, вул. Франка, 19, кім. 109. Телефон для довідок 234-39-93.

Конкурсна комісія

КОМІТЕТ ІЗ ДЕРЖАВНОЇ ПРЕМІЇ УКРАЇНИ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗДОБУТТЯ ПРЕМІЇ 2010 РОКУ

Державна премія України імені Олександра Довженка присуджується за видатний внесок у розвиток українського кіномистецтва щорічно до 10 вересня.

Премія, що носить ім'я видатного українського кінорежисера і письменника Олександра Довженка, присуджується як окремим кінематографістам, так і творчим колективам. Колектив, який висуватиметься на здобуття премії, не може перевищувати 5 осіб і повинен включати лише тих авторів, чий творчий внесок найважливіший.

Премія може бути присуджена громадянам України та інших держав і особам без громадянства.

Щороку присуджується лише одна премія.

Твори, раніше відзначені або висунуті на здобуття Національної премії Украї-

ни імені Тараса Шевченка, на здобуття Державної премії України імені Олександра Довженка не висувуються. Одна й та ж кандидатура не може одночасно висуватися на здобуття Державної премії України імені Олександра Довженка по двох і більше творах.

Повторно премія може бути присуджена митцеві за наявності нових визначних досягнень у галузі кіномистецтва, але не раніше ніж через п'ять років після попереднього присудження.

Подання творів здійснюється Міністерством культури і туризму України, творчими спілками, кіно-, теле-, відеостудіями, мистецькими закладами та науковими установами, громадськими організаціями, редакціями газет і журналів.

Твори, висунуті на здобуття премії, подаються до Комітету із Державної премії України імені Олександра Довженка разом із листом, підписаним керівником організації, яка висунула твір. У листі зазначається: автор (автори), назва твору, рік його створення, кіностудія або інша організація, де створено фільм, загаль-

на оцінка твору (творчості автора) та мотивація висунення на здобуття премії.

До листа додаються:

- довідка про життя і творчість осіб, висунутих на здобуття премії, у довільній формі;
- протокол засідання організації, на якому було ухвалено рішення щодо висунення твору (автора) на здобуття премії (протокол має бути завіреним мокрою печаткою і подаватись у повному вигляді із детальним викладенням позицій і обґрунтувань конкретних осіб щодо висунутої кандидатури (твору);
- відгуки преси.

Твори та документи приймаються Комітетом із Державної премії України імені Олександра Довженка до 1 червня 2010 року за адресою:

01601, м. Київ, вул. Івана Франка, 19, Міністерство культури і туризму України, Державна служба кінематографії, кім. 115.
Контактний тел./факс: (044)234-40-94.

головний редактор
журналу «Музика»,
редактор рубрики
Ольга ГОЛИНСЬКА

хроніка

■ ДУХОВНЕ ЄДНАННЯ

У музичному житті Києва відбулися дві знаменні події: ХХ міжнародний фестиваль «Музичні прем'єри сезону» і Друга міжнародна пасхальна хорова асамблея під патронатом Української православної церкви.

На спільному урочистому відкритті у Національній музичній академії численних гостей і учасників привітали заступник міністра культури і туризму України Ольга Бенч, ректор академії Володимир Рожок, секретар Національної спілки композиторів Леся Дичко, голова Київської композиторської організації Ігор Щербак і протодиякон отець Дмитро Болгарський.

Його Святість Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Володимир особисто вручив нагороди митцям за внесок у розвиток української духовної культури: орденом Святителя Володимира Чернігівського відзначено автора ідеї і керівника Пасхальної асамблеї Володимира Рожка, орденом Почаївської ікони Пресвятої Богородиці – композиторку Лесю Дичко, орденом Святителя Димитрія Туптала архієпископа Ростовського – диригента камерного хору «Кредо» Богдана Пліша. Автори колективного твору «Похвала Печерським Святим», прем'єра якого відбулася на цьому концерті, композитори Вікторія Польова, Богдана Працюк, Тетяна Яшвілі, Олена Чиста й Віктор Степурко отримали пам'ятні ікони.

У концертній програмі взяли участь вісім хороших колективів, серед яких, зокрема, Національна заслужена академічна хорова капела України «Думка» (диригент – Герой України Євген Савчук). Прозвучали давні пасхальні монодії, духовна музика класиків, сучасних українських і зарубіжних композиторів.

Так під знаком Світлого Христового Воскресіння об'єдналися культурні світи, конфесії, фестивалі...

Ольга ГОЛИНСЬКА
Фото Романа РАТУШНОГО

■ ЮНАЦЬКЕ ЗАПАЛЬНЕ «НАТХНЕННЯ»

У Київському національному університеті театру, кіно і телебачення пройшов міжнародний фестиваль театральних шкіл «Натхнення». Захід проводився під егідою Національної комісії України у справах ЮНЕСКО й складався із курсових і переддипломних робіт студентів театральних шкіл Білорусі, Болгарії, Вірменії, Китаю, Румунії, Словаччини, Угорщини, Хорватії, Іраку та Росії.

НОВЕ ПРИЗНАЧЕННЯ

Міністр культури і туризму Михайло Кулиняк представив колективі Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника новопризначеного генерального директора.

Марина Громова народилася у місті Богодухові Харківської області. Закінчила історичний факультет Київського університету імені Тараса Шевченка, Київський інститут міжнародних відносин (міжнародне право) та Академію державного управління при Президенті України (магістр державного управління).

Дійсний член ІКОМОС України, делегат 33-ї сесії ЮНЕСКО.

Трудову діяльність розпочала 1984 року як молодший науковий співробітник Державного історичного музею УРСР. Із січня 1997-го до жовтня 2000 року обіймала посаду комерційного директора «Україна-ОТНАКС». Кілька років була помічником-консультантом народного депутата у Верховній Раді України. Від листопада 2006 року – заступник голови Держслужби із національної культурної спадщини Міністерства культури і туризму.

ДИТИНА ЧИТАЄ – УКРАЇНА ПРОЦВІТАЄ

Під цим гаслом нещодавно пройшов щорічний Всеукраїнський тиждень дитячого читання. Його мета – заохотити дітей до систематичного користування книжкою. По всій Україні мала змогу зустрічатися із письменниками, проводилися театралізовані дійства, концерти, засідання клубів сімейного читання тощо.

На урочистому закритті акції у Національній бібліотеці України для дітей присутніх вітали письменники: Василі – Василяшко, Довжик, Костюк і Ярема Гоян. До 80-річчя Ліни Костенко учасники народно-етнографічної студії «Мандри» підготували композицію «Колоски із поетичної ниви». Також виступили вихованці київських хореографічного училища й музичної школи-інтернату імені Миколи Лисенка.

Працівники бібліотеки презентували виставку «Національні святині України», де видатні пам'ятки культури були представлені справжньою святинею – книжкою.

Віра КАРПЕНКО

ТВОРЧИЙ ДЕСАНТ МУЗИЧНОЇ АКАДЕМІЇ

Національна музична академія України імені Петра Чайковського в рамках фестивалю «Чайковський-фест» дала концерт у місті Кам'янці Черкаської області, де любив працювати й відпочивати видатний російський композитор, якому 2010-го виповнюється 170 років й чие ім'я носить столичний навчальний заклад.

Натхненник і організатор вільної акції ректор академії народний артист України, доктор мистецтвознавства, професор Володимир Рожок перед виступом артистів вручив книжкові та нотні видання, а також компакт-диски із записами музики класика у подарунок місцевій дитячій музичній школі так само імені Петра Чайковського.

«Чайковський-фест» проходить за сприяння посольства Російської Федерації в Україні, представники якого взяли участь у кам'янських урочистостях.

ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ НАРОДНИЙ ХУДОЖНИК УКРАЇНИ ВАСИЛЬ БОРОДАЙ

20 квітня 2010 року на 93-му році пішов із життя народний художник України, скульптор, академік Академії мистецтв України, професор Василь Захарович Бородай. Кавалер орденів Леніна, Жовтневої революції, Вітчизняної війни I, II, III ступенів, Трудового Червоного Прапора, Дружби народів, Червоної Зірки, Богдана Хмельницького, «За заслуги» III ступеня, Князя Ярослава Мудрого V ступеня, відзначений іншими нагородами і медалями.

Завдяки багаторічній творчій діяльності, прекрасним людським якостям Василь Захарович здобув заслужений авторитет серед широких кіл мистецької громадськості, численних шанувальників його таланту.

Василь Бородай займався громадською роботою (майже 20 років очолював Національну спілку художників України), а про педагогічну працю годі й казати. Тривалий час очолював одну із провідних скульптурних майстерень у Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури, із якої вийшло чимало обдарованих митців.

Світла пам'ять про Василя Бородаю як неординарну творчу особистість збережеться в серцях усіх, хто його знав.

Висловлюємо щирі співчуття рідним, друзям, колегам.

Михайло КУЛИНЯК,
Віктор АНДРІАНОВ,
Ольга БЕНЧ, Тимофій КОХАН, Андрій ЧЕБИКІН,
Володимир ЧЕПЕЛИК,
Петро ЗІКУНОВ

В ОДЕСІ ВІДБУДЕТЬСЯ КОНКУРС ВОКАЛІСТІВ

29 липня виповнюється 60 років із дня виходу Постанови Ради Міністрів СРСР щодо присвоєння Одеській консерваторії імені Антоніни Нежданової. Пам'яті видатної співачки вчена рада Одеської музичної академії присвячує Перший міжнародний конкурс вокалістів – студентів та аспірантів (віком від 20 до 32 років) вищих навчальних закладів різних країн світу, який проводитиметься 8–16 жовтня.

Конкурсні прослуховування відбуватимуться за номінаціями «Оперне мистецтво» і «Концертно-камерне вокальне мистецтво» у три й два тури відповідно.

Оргкомітет розпочав приймати заявки на участь.

Адреса дирекції: 65023, Україна, м. Одеса, вул. Новосельського, 63, Одеська національна музична академія імені Антоніни Нежданової.

Тел./факс: +380 (48) 726-78-76, 777-37-96. Тел.: +380 (67) 749-29-40.

E-mail: odma@online.ua

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ оголошує конкурс на заміщення посади директора Київського державного хореографічного училища

У конкурсі можуть брати участь громадяни України, які вільно володіють українською мовою, мають вищу освіту, відповідну підготовку і стаж педагогічної роботи у вищих навчальних закладах відповідного профілю не менше ніж п'ять років.

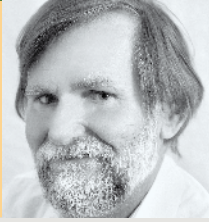
Термін подання заяв – 2 тижні із дня опублікування оголошення.

Особи, які бажають взяти участь у конкурсі, подають такі документи:

- заяву;
- особовий листок із обліку кадрів із фотографією;
- автобіографію;
- копії документів про вищу освіту.

Документи надсилати за адресою: 01601, м. Київ, вул. Івана Франка, 19, Міністерство культури і туризму України. Тел.: (044)235-23-94.

редактор рубрики
Орест КОГУТ

за лаштунками

Святково, але не модно

Ольга СОЛОМКА

Як працюють народні депутати – переповідати зайве. То, може, бодай зовні вони виглядають модними та успішними? «Культура...» в особі нашого кореспондента Ольги Соломки разом зі стилістом Оленою Ковко наважились оцінити гардероб народних обранців

КРАВАТКИ Й СОРОЧКИ МАЮТЬ ПАСУВАТИ

День, коли ми зі стилістом Оленою Ковко вирушили до Верховної Ради із перевіркою парламентаріїв на стильність, видався, як на диво, «тихим». Жодних бійок, штовханини, блокування трибуни. Втім, нам, як ото кумонькам на призьбі, вистачило інформації для перемивання депутатських кісточок.

– Тут немає серйозних фігур і еталонів стилю, лише є звичайно вдягнені люди, – розчаровано помітила наш стиліст, кинувши оком на сесійну залу Верховної Ради із ложі преси.

Спочатку оцінили поєднання сорочок, краваток і костюмів. Так би мовити, вигляд зверху. Здавалося б, усе до ладу, як має бути. То чи можна тут напартачити й виглядати старомодним? Тим паче, що депутатська платня дає змогу вдягатися не із базарних лотків. Одначе, на думку стиліста, наші політики примудрилися пасти задніх і тут.

за лаштунками

Дуже сміливим назвала Олена «вирбрик» Володимира Яворівського – він пов'язав на блакитну сорочку ніжно-рожеву краватку.

– Це поєднання пасує для молодшої людини. Коли ж вона і в такому віці одягається по-молодіжному, це свідчить про її небажання дорослішати.

А ось краватку кольору яскравої фуксії на Ігореві Єреську співрозмовниця навіть схвалила – дуже модний колір, виявляється. Але торік.

Спантеличила стиліста й чорна сорочка Тараса Чорновола, мовляв, це не його колір.

– Ти що, на чорний колір накладаєш табу? – поцікавилась я у неї.

– Аж ніяк. Просто мені здається, що такому чоловікові, як Чорновіл, личили б світлі тони.

А от рожеві сорочки вже не на часі, зараз наймодніший колір – усі відтінки зеленого. Та їх у ВР не побачили.

Подивував нас і неопізнаний депутат. На ньому був гірчичний піджак і малиново-вишневий пуловер – кольори явно не поєднуються. Невже настільки бракує смаку?

– Може, він із тих чоловіків, які вранці одягають те, що під руку потрапляє, – припустила Олена. – Або ж холостяк.

НАВІТЬ ДЕПУТАТИ НОСЯТЬ КОСТЮМИ «НА ВИРІСТ»?

Під час обідньої перерви ми спустилися в кулуари і розглядали народних «утриманців» зблизька. Чимало із них були в костюмах зі смужками. За словами фахівця, такі костюми від «Бріоні» виглядають, як уніформа. До речі, про смужечки.

– Як запустили їх у моду на початку нового століття, так і досі «при параді».

А ось Віктор Терен і Григорій Омельченко були в костюмах не за розміром, із завеликими плечима моди 1980-х років, мішкватих штаних і подовжених піджаках. Стилiст тут же прокоментувала:

– Невисоким таке не личить, у довгих піджаках вони здаються непропорційними та кумедними. Я радила б їм одягати коротший піджак. І взагалі добирати костюм за розміром.

Окремі невідповідності були виявлені й у взутті. Траплялися індивіди, які примудрилися під чорні брюки добирати коричневу взувачку. Ще на одному панові завважили літнє плетене взуття, щоправда, згодом з'ясувалося, що це – помічник депутата.

А ЖІНОЦТВО – У СТИЛІ СОВДЕПІ

Хоча жінок-депутаток і обмаль, але розглядати їх було набагато цікавіше. Навіть за зовнішнім виглядом можна визначити їхню партійну приналежність. Насамперед це стосується нар-

депок із комуністичної фракції, зазвичай зодягнених у темний костюм, на лацкані якого бракує лише ордена Героя соціпраці. А ще – довга спідниця, за коліна. Ну що тут сказати? Вони ж бо зі старого партійного гарту, без різних буржуазних викрутасів.

Привернула до себе увагу Лілія Григорович зі своєю примітною зачіскою «а-ля Зикіна». Була в спідниці «годе» та сірому джемпері із рукавом на три чверті. Виділялися аксесуари – кулон і сережки із чорними перлами.

– Це пострадянський синдром, – підсумувала стиліст. – До речі, щодо її відбіленого чубчика. Різнокольорові пасма перейнято із панківської культури. У нас же їх чомусь двадцять років тому уподобали жінки середнього віку. А деякі й досі із білими чубчиками ходять.

СТИЛЬНІ ДЕПУТАТКИ ТАКИ ЗНАЙШЛИСЯ

Приємно вабило око вбрання Ольги Герасим'юк – у чорно-білій гамі, балетках і шалі.

– Гарна робота стиліста, – винесла вердикт наш експерт.

Відома аграрниця Катерина Ващук виглядала дуже презентаційно: у світло-сірому костюмі та блакитній блузці.

– Взагалі-то жінка-політик – це агресивний образ. І щоб його пом'якшити, вона вибрала ніжні кольори, які їй дуже пасують, – схвалила вибір депутатки стиліст. Щоправда, роздивившись її в кулуарах, зауважила, що взуття важкувате – масивні черевики, до того ж чорного кольору. Під такі «небесні» шати взувачку варто добирати світлішу і легшу на вигляд, не із масивним каблучком.

А найстильнішою виявилася Наталія Королевська. Костюм витриманий у чорно-білих тонах, туплі на високій шпильці, довгі брюки, цікавого фасону піджак. Як не намагалися з'ясувати, депутатка так і не зізналася, від якого дизайнера у неї вбрання.

– Одягаю, що є в шафі, на бренди не звертаю уваги, – скромно відповіла. – Люблю, щоб усе було взаємозамінне. Зазвичай гардероб у мене витриманий у чорно-біло-сірих кольорах. Ну хіба що одна червона блузка є.

Ще пані Королевська повідомила, що головний поціновувач її зовнішнього вигляду – чоловік.

Розкритикувала наша стилістка лише вибір її сумки, схоже, що це була відома «Біркін».

– Ця дуже дорога річ – ознака колосального достатку й розкоші, її вартість від 15 до 75 тис. дол., – визначила Олена. – І ходити із нею до Верховної Ради – все одно, що обклеювати квартиру доларами. Я вважаю, що законодавчий орган не підходить для такого епатажу.

На знімках: Лілія Григорович у спідниці «годе» із минулого століття; а в депутата Григорія Омельченка костюм – наче із чужого плеча; Наталія Королевська виглядає бездоганно; Ігор Єресько в модній краватці кольору фуксії; Катерина Ващук – відмінний верх і важке взуття; Ольга Герасим'юк: одягнена доречно, зі смаком; чорна сорочка Чорновола не пасує; до таких піджаків лише зірки Героя соціпраці бракує

Фотознімки Юрія САПОЖНИКОВА

письменниця, редактор
рубрик «Сучасна музика»,
«Хореографія»
Наталія ЗІНЧЕНКО

музика

■ ПАЛАЦ «УКРАЇНА» СВЯТКУЄ ЮВІЛЕЙ

Національному палацу мистецтв «Україна» у квітні виповнилося 40 років. Із цієї нагоди митці влаштовують грандіозне міжнародне шоу «Друзі вітають палац», яке відбудеться 17 травня.

Палац проектувала творча група у складі Петра Жилицького та Ігоря Вайнера під керівництвом заслуженого архітектора УРСР Євгенія Маринченка. За унікальність архітектури Євгенія Маринченка та Петро Жилицький отримали Державну премію Української РСР імені Тараса Шевченка. У 1996 році було зроблено капітальний ремонт.

За цей час на сцені «України» виступило чимало видатних українських та іноземних виконавців: Дмитро Гнатук, Анатолій Солов'яненко, Євгенія Мірошниченко, Софія Ротару, Микола Мозговий, Назарій Яремчук, Хуліо Іглесіас, Енріке Іглесіас, Монсеррат Кабальє, Патрисія Каас, Браян Адамс, Джо Коккер, Хосе Каррерас, Тото Кутуньо, Стінг, Лучано Паваротті, Кріс Рі, Крістіна Агілера та багато інших.

■ СТИЛЯГИ ОТ VINTA

В ефірі українських музичних каналів дебютувало нове відео гурту ОТ VINTA на пісню «Не піду» – рیمейк бітлівського хіта Love me do. Музиканти називають це відео «стиляжним» кліпом.

Свого часу завдяки «Не піду» музиканти виграли конкурс «Бітломанія» та потрапили до VIP – зони на київському концерті Пола Маккартні.

– Коли ми вирішили знімати кліп, жодних вагань із приводу сюжету не було, – поділився враженнями фронтмен Юрко Журавель. – Адже що може бути кращим за атмосферу бітломанії для бітлівського ж каверу? Немає сенсу намагатися перевершити те, що панувало у 1960-х. Ми просто занурилися в ту атмосферу, і це було дивовижно.

Керував відтворенням картини буйних 1960-х режисер Олександр Опанасик. Стиляги, що витанцювували у відео під запальний рок-н-рол, – це рівненський ансамбль сучасного танцю Light.

«...ХТОСЬ ІНШИЙ БИ НЕ ВИЖИВ...»

Наталія ЗІНЧЕНКО

Його називають живим класиком авторської пісні. Барда Ігоря Жука, який співає у власному супроводі семиструнної гітари, добре знають не лише в Україні, а й за її межами. Київське об'єднання «Співана поезія» презентувало у приміщенні Фонду сприяння розвитку мистецтв його концерт «Семиструнні вірші»

Програму склали твори різних років, починаючи від 1970-х, присвячених тодішній закордонній еміграції, і завершуючи останніми – на біблійну тематику. Співав бард і сучасних «дешевих слуг дорогих народів». («Ще живемо, хтось інший би не вижив... Йй-Богу, все-таки, великий ми народ», – лунало під перебір струн гітари.)

Композиція за мотивами пісень Булата Окуджави нагадала філософську розвідку про довгу дорогу до волі.

До речі, у ній Ігор згадує і Степана Бандеру. Не обійшов увагою бард і сучасних «дешевих слуг дорогих народів». («Ще живемо, хтось інший би не вижив... Йй-Богу, все-таки, великий ми народ», – лунало під перебір струн гітари.)

Кульмінацією вечора стала презентація Жуком пісень на біблійну тематику. У цьо-

му циклі – твори про Різдво, «Монолог Люцифера», «Смерть Агасфера», «Молитва святого Пантелеймона-цілителя», «Пісня Йосипа».

Усього бардом написано понад 400 творів.

– Пісні зазвичай народжуються на ходу, – розповів нам Ігор. – Йду на роботу – приходять і ритм, і рими. Потрібні навіть не натхнення,

а незвичайні відчуття, події, образ, фраза, за яку зачепився думкою. Немає нічого дивного в тому, що з'явився цикл на біблійну тематику. Коли був малим, тато й мама (вони у мене вчителі) були весь день на роботі.

Мене няньчила бабуся, розповідаючи замість казок біблійні історії-притчі, щоразу щось додаючи від себе. Персонажі Старого та Нового Заповітів були для мене живими. Звісно, для кожної із пісень потрібен поштовх. Так, «Каїн» з'явився тоді, коли на Львівщині розкопали захоронення людей, розстріляних НКВС.

Ігор Жук – автор мелодії до славетного мультфільму «Йшов трамвай дев'ятий номер». Назва однієї із пісень – «Так хочеться бути твердим» теж наштовхнула студію «Аніма-фільм» на створення однойменного мультфільму.

Ігор ЖУК
Фото авторки

Патріарший хор Москви в Україні

У квітні Київ і Харків слухали духовну музику у виконанні Святкового чоловічого хору московського Данилова монастиря та синодальної резиденції патріарха Московського і всієї Русі. Виступи відбулися в Міжнародному центрі культури і мистецтв «Жовтневий», а також у Харківському академічному театрі опери і балету

«Патріарший хор» – один із найвідоміших співочих колективів Росії. У його складі 16 професійних вокалістів – випускників Московської державної консерваторії, Російської академії музики імені Гнесіних, Академії хорового мистецтва імені Олександра Свешникова. Диригент хору – регент Георгій Сафонов.

Співаки виконують твори українською, грецькою, македонською, болгарською, грузинською, англійською, французькою, німецькою, італійською, латинською та церковнослов'янською

мовами. Хор – постійний учасник міжнародних музичних фестивалів, активно гастролює на батьківщині й за кордоном.

У програмі, підготовленій спеціально для виступу в Україні, прозвучали духовна і світська музика, гімни та військово-патріотичні пісні від ча-

сів Куликовської битви до наших днів, російські та українські народні пісні із репертуару козачого хору, хорова класика: Шуберт, Моцарт, Брукнер, Рахманінов, Римський-Корсаков, Чайковський.

Наталія ЗІНЧЕНКО

письменниця,
редактор рубрик
«Світова культура»,
«Література»

Наталка БІЛОЦЕРКІВЕЦЬ

СВІТОВА КУЛЬТУРА

Загублений Бог і образ Воскресіння

Маркіян ФІЛЕВИЧ,
доктор богослов'я,
Український
католицький
університет (Львів)

Коли починаєш думати, говорити про цей день – губишся в назвах. Великдень, Пасха, Воскресіння Господнє... Як правильно? Як влучно? Як доречно? Для когось це такий собі релігійний відповідник Першого травня, для іншого – свято оновлення землі, чи грядущої весни. А ще для когось це час довжелезних урочистих богослужінь та свячень паски, ковбаски, крашанок...

Дуже часто за таким піднесеним настроєм, милими привітаннями, святковими картками та писанками губишся найголовніше – губишся Христос. Отой, котрого катували, збили, поховали... А потім, таємно прийшовши на місце поховання, у гробі не знайшли. Перечитуючи це місце в євангеліях, відчуваєш дивну перемену: Ісус став невпізнаним, чи то пак неосяжним. Його не впізнала ні Марія Магдалина, ні учні, що зібрались за закритими дверима, ні двоє, що мандрували до Емауса... Вже тоді, у Палестині I століття, воскреслий Христос немовби згубився посеред святкового настрою та радісних вигуків...

Так, Він повернувся до життя, однак живі не могли розпізнати Його – Він уподібнився до подуву вітру, чи забутого слова, котре ворухиться на устах, а ти не можеш його вхопити. Цей дивний стан невпізнаної знайомості влучно відображає християнська іконографія Воскресіння. Вже у ранньовізантійській пері-

од іконою Воскресіння стала сцена відвідин жінками порожнього гробу – не воскреслий Христос, але ангел зустрічає там трьох Марій. Христос воскрес, однак ми не бачимо Його: адже це не просто казкове «оживлення», але зміна, переміна. Тут можна навіть вжити слово «метаморфоза-преображення». Оцього переміненого катуваннями та смертю Христа важко усвідомити, а відтак – важко побачити. Тому в іконі воскресіння ми споглядаємо не так самого Христа, як знаки Його нового життя, яким є ангел-посланець і порожній гріб... У ранньохристиянському, а пізніше особливо у вірменському сакральному мистецтві, хрест без зображення розп'ятого означає воскресіння. «Його немає тут, Він воскрес», каже Євангеліє від Марка. Воскреслого ми не бачимо, але знаємо про нього, і це знання пригадуємо символами, знаками, зображеннями.

Парадоксально, але однією із головних ікон, що знаменує свято Воскресіння, став символічний образ подій Великої Суботи – отого дня, коли Христос спо-

чив тілом у гробі, однак душею перебував в аду – подія, описана в апокрифічних євангеліях, а в іконографії відома як ікона «Зшесть Христа до аду». Цей могутній образ перемоги життя над смертю стосується не так до самої події Воскресіння, як до його богословської інтерпретації. Відтак значення Воскресіння знову немовби вислизає, залишається напівзрозумілим, напівздогадуваним...

Дещо пізніше у християнському мистецтві з'являється образ Христа, котрий виходить із гробу, – спочатку у пізньосередньовічній Німеччині, а потім і в інших країнах Європи. Власне цей образ відображає людське ба-

жання побачити неосяжне, зафіксувати, «зацементувати» мить. Як при фотографуванні урочистих подій, коли знімком прагнемо замінити реальність; замість пережиття воліємо пригадування; замість радості моменту надаємо перевагу приємності спогаду...

Мабуть, ці наївні людські бажання визначають також і те місце, що його відводимо для свята Воскресіння Христового. Замість прихованого, а то й незрозумілого змісту події легше святкувати її «антураж» – усі ці декорації із писанок та пасочок, де Христос стає нагодою для свята, але не великим змістом долання смерті і вічного життя.

На знімках:
ікона «Зшесть до аду», Полісся, XVIII століття.
Національний музей у Львові;

фрагмент римського саркофага IV століття у ватиканському музеї Pio Christiano. Хрест тут виступає не як символ страждань, але як символ воскресіння. На присутність Христа тут вказує монограма «XP», а не конкретне фігуративне зображення. Такий умовний символічний образ немовби стверджує Його перемену, а також неспроможність представити воскреслого Христа для людських очей

На знімках:
візантійська фреска «Зшесть Христа до аду» XIV століття в апсиді бічної каплиці (пареклесіон) церкви колишнього монастиря Хора в Стамбулі. Над простором каплиці-усипальниці, де відбувались погребальні богослужіння, домінує величний знак перемоги над смертю – Христос, узявши за руки Адама та Єву, підіймає їх із кам'яних могил;

жінки-мироносиці при гробі Господньому. Сучасна ікона із американського православного монастиря Нью-Скіт

кінорежисер,
редактор рубрики
Сергій МАРЧЕНКО

репортер

Дихання Океану

Сергій МАРЧЕНКО

Команда «Купави», на відміну од відомого літературного персонажа, вже досягла берега Ріо де Жанейро і кілька днів перебуває поруч із бразильцями – такими несхожими на тих, що в тиражованих для нас бразильських телесеріалах. Коли писалися ці рядки яхта ще тільки наближалася до Ріо. Михайло Ілленко ніби відчув, що мені потрібен імпульс, без якого ніколи нічого не напишеш, і надіслав коротке SMS-повідомлення: «Ми вийшли із Ресіфи на Ріо»

Відразу ж телефоную: якість зв'язку Березняків із Бразилією – ніби і не із Південною півкулею, а отут поруч – із Тельбінном чи Матвіївською затокою. Бадьорий Михайлів голос розповідає, що саме у цю мить вони піднімають вітрила – попереду шлях на Ріо-де-Жанейро. Угорі – Південний Хрест. І взагалі, майже всі зоряні скупчення на небі – інші. Мешканці наших широт таких сузір'їв ніколи не бачили, каже, що тутешні відчуття зоряного неба – особливі і про це варто написати окремо. Запитує, чи я вже встиг прочитати листа про птаха?

Мене цей епізод вразив: «... Вчора на моїй вахті у глибоких сутінках дев'ятнадцятого березня, коли вже горіли ходові вогні, до нас на посадку почав заходити втомлений береговий птах. До найближчого берега було мильсто. Кілька разів птах цілився сісти на релінг, але вітер, хитавиця і темрява не давали це зробити. Нарешті, йому вдалося вирівняти швидкості вітру і лету. Птах сів на релінг о 23 годині за київським часом. Це був перший птах від початку подорожі, якому «Ку-

пава» надала перепочинок. Сьогодні, коли я знову вийшов на вахту, він уже наполегливо чистив пір'я. Щойно зійшло сонце, птах розправив крила та злетів. Сподіваюся, ми були не зайвими у його подорожі...»

«Цей птах щось знав, – каже Михайло, – прилетів до нас на яхту саме на день народження Ліни Костенко. Передай від птаха і від нас найщиріші вітання!»

Перехід через Атлантику тривав дванадцять днів – одним галсом 1600 миль, від островів Зеленого Мису, точніше, від Капо Верде – до Ресіфи, із одною нічною стоянкою на рейді поблизу берега острова Фернанду ді Норонья, куди вирішили не заходити, аби не гаяти час. Краєвиди із готелями Канар – це легка пародія на земний рай, а от Капо Верде – це вже щось земнотворче, вулканічне чи навіть космічне. А на протилежному боці Атлантики найвища гора острова-заповідника Фернанду теж приховує сліди тектонічної діяльності і схожа на профіль носорога. Обидва острови, якийсь мільярд років тому, були єдиним тілом, материком – тут теж творилася наша планета.

На одній із фотографій зафіксовано момент перетину екватора: 15 березня о 16:20 за київським часом на мери-

діані W: 31° 18' – допитливий школяр легко знайде це місце на географічній мапі. Ця невидима оку подія стала для команди миттєвим переходом від весни до осені, що о цій порі починає насуватися на Південну півкулю.

Поки яхта йшла по Середземномор'ю – назви морів, островів, країн підказували, що київські аргонавти у себе вдома, або десь тут поруч – у Європі. І Етна, і міські пейзажі Сицилії, із трохи захаращеними сміттям вулицями й невиразно-сірими багатоповіркками, і пам'ятником якомусь сатрапу, що й імені його вже ніхто із мешканців не пам'ятає – статуя без голови у Палермо і тамтешній помпезний театр – все це віддалено нагадувало кадри із відомих фільмів: «Під небом Сицилії», «Спокушена й покинута», «Одруження по італійськи», «Викрадачі ве-

лосипедів»... А грецькі пагорби Кефалонії, невисокі, якісь затишно-лагідні, підказували, що десь тут, у своєму обійсті пряла Пенелопа, поки ходив по світу її Одиссей...

Та як тільки яхта минула Гібралтар – картина довкілля змінилася, стала якоюсь вселенською, космополітичною. Можливо судно пройшло над затопленою Атлантидою, за якою починався інший світ? В Атлантичному океані все інше – кольори води й неба, довжина хвиль і навіть огрядність чайок. А температура повітря наростала із кожним днем наближення до екватора: схватися – нікуди, опівдні – нема тіні, на палубі пекло, у каюті, наче в лазні. Не пропадати ж: придумали на ходу і кондиціонер. Вечорів – тут теж принципово немає: сонце сіло – і відразу ніч! Ну і на небі зовсім інше показують, не те що у нас...

Звичайно, переходити із березня у вересень менш приємно, аніж, скажімо, із осені відразу у весну. І таке б могло статися, якби команда вийшла на півроку раніше. Та реалії – які вже є. І вони мало що змінюють: Михайло їде знімати кадр до свого фільму, а заодно – шораз передає нам вітання, а у фотографіях і текстах – Дихання Океану.

Фотознімки команди «Купави»

ПРИНАГІДНО

Торік, 10 листопада журналісти нашого видання провели у далекі мандри просторами Світового океану відомого кінорежисера М. Ілленка. Із часу, що минув, яхта «Купава» пододала Чорне море, Босфор, Дарданелли, заходила в порти Афін, Сицилії. Тобі, шановний читачу, напевно, приємно, що впродовж усього плавання ти поруч із відважними українськими мореплавцями. Адже команда «Купави» за найменшої нагоди, коли швартувалася до берега, виходила на зв'язок через інтернет, щоби повідомити нашій редакції про свої враження та передати світлина

репортер

Омріяна Бразилія...

Михайло ІЛЛЕНКО

Наша подорож триває. Два дні у бразильському місті Ресіфі вже позаду. Навколо – знову океан. Ми йдемо у напрямку Ріо паралельно берега, але на відстані, щоб у разі необхідності було достатньо простору для маневру. Час тече повільно. Хвилинка за хвилиною, хвиля за хвилею надходять земні думки

На палубі серед інших речей, що подеколи вивірюються під спекотним тропічним сонцем, – ігрова шинель головного героя. На шиї у мене – його хрест, подарований львівським художником Олегом Дзиндрою, який звернувся до колег-художників, що працюють із металом, – вони й вирізьбили цього хреста, а я пішов до церкви, де його освятили. Сьогодні шинель і хрест уже перетнули Атлантичний океан.

Ресіфі остаточно підтверджує: ми досягли Південної півкулі. Дванадцять діб рухалися від островів Зеленого Мису до острова Фернанду ді Норонья (1300 миль). Заночували на рейді цього острова, а потім ще три доби йшли до Ресіфі (300 миль). За винятком цієї ночівлі, рухалися одним галсом.

Кожної ночі Південний Хрест піднімається все вище над обрієм. Нарешті ми можемо роздивитися це дуже красиве, геометрично просте сузір'я. Яскравих зірок небагато – чотири. Навіть не вистачило п'ятої – на перехресті: майже правильний ромб. Після заходу сонця, коли сузір'я з'являється над океаном, його довга діагональ лежить паралельно обрію, наче на плечах Ісуса. Глибокої ночі воно нахилиється – ніби на Голгофі починають встановлюва-

ти хреста, який уранці тане – сходить сонце.

Під розпеченим сонцем Ресіфі прокидається найфантастичніший базар із тих, що вдалося побачити під час подорожі. Навіть базар у Катаньї поступається Ресіфі. Дивна суміш вишуканих ароматів тропічних фруктів із смородом того, що не купили вчора, позавчора, минулого тижня... Зніжковілі іноземці із круїзного лайнера, напівроздягнені продавці, напіводягнені покупці... Шум, гамір, музика... Попереджали: відеокамеру із собою не беріть! Обмежився кишеньковим цифровим фото. Продавець трьома точними рухами мачете прорубує у кокосі отвір... Залишається встроїти пластикову соломинку і випити до дна крижане кокосове молоко.

У крамницях порядку більше. Деякі прагнуть стягнути європейських стан-

дартів, але бразильців чужі стандарти, здається, не хвилюють. Вони живуть своїм життям. Ресіфі далеко від столиці, і життя – не багате. Але цією обставиною тут ніхто, наче, й не переймається. Живуть. Шумно і відкрито. Сплять на вулицях, наче козаки із «Тараса Бульби» посеред Січі. Танцюють, ледь почувши музику – гучномовці тут встановлюють навіть на велосипедах, аби не так було сумно жити. І жодних аналогій із бразильськими серіалами – хай їм грець, бразильським режисерам! Де вони знімають свої серіали?

Як правило, ми переглядали фільми під час зупинки у маринах, де є берегова електромережа і немає хитавиці. Після Ресіфі якийсь час пассати залишилися достатніми, аби крутити вітрогенератор, і не настільки сильними, щоб розгойдувати яхту. Вирішили подиви-

тися кіно, не очікуючи берега. Короткометражну програму було майже вичерпано, і я показав свій «Сьомий маршрут». Із правого борту у темряві – намистинки вогнів Бразилії, із лівого – Атлантика. Посередині – «Сьомий маршрут». Дякувати Богу та знімальній групі, що не розбіглася, не кинула цей «маршрут» під час чергової зупинки фінансування. Із чим порівняти цей перегляд? – Наче криничної води напився після довгої спекотної днини.

Рамки сприйняття, що пропонує океан, обмежений простір відносної безпеки всередині яхти, здається, сконцентрували, об'єднали душевні сили на трагікомедію, на співчуття до героїв, адже у фільмі йдеться про незграбну, абсурдну, неурочисту, останню сповідь поета... Хочу подякувати за цей перегляд кожному, із ким іду на «Купаві»: Юрію Бондарю, Валерію Деймонтовичу, Андрію Зубенку.

Раптова зміна вітру! Зі щогли вирвало вухо, за яке кріпилася найнижча додаткова ванга. Треба підніматися на щоглу, що розгойдується на хвилях Атлантичного океану. Я поліз за відеокамерою, хлопці – за інструментами. Несподіванок завжди як мінімум на одну більше: про одну таку ми дізналися напередодні, коли майже весь день простояли без вітру – зупинка, що загнала нас у воду. Ще на рейді острова Фернанду ді Норонья ми почали турбувати нашу берегову команду, бо на другій половині гвинта було видно тріщину. Тепер – не було ані тріщини, ані другої половини... У щоглі – діра, наче вона вирішила стати флейтою, на щоглі – вітрило, що треба опустити, як буває, знімають перелякане кошеня, що видерлося на верхівку тополі, а злізти – не вмів... Попереду – Ріо!

головний редактор
журналу «Музика»,
редактор рубрики
Ольга ГОЛИНСЬКА

музика

■ Я ВІД ВАГНЕРІВСЬКОГО ТОВАРИСТВА

Вагнерівське товариство працює в Києві уже чотирнадцятий рік. Кожної четвертої суботи щомісяця Біла вітальня столичного Будинку вчених гостинно відчиняє двері перед фахівцями і шанувальниками оперного мистецтва. На засіданнях ідеться про творчість Ріхарда Вагнера та інших композиторів, обговорюються події, пов'язані із історією й сучасним станом оперного жанру...

Сьогодні у світі налічується 140 вагнерівських товариств, зокрема чотири в Україні: у Києві, Харкові, Львові, Івано-Франківську. Вони об'єднані у міжнародну асоціацію, одним із завдань якої, визначених іще Вагнером, є підтримка творчої молоді. Її здійснює спеціальний фонд, що існує на благодійній основі. Щорічно 250 стипендіатів відвідують вагнерівський фестиваль у німецькому Байройті, слухають лекції.

Голова товариства доктор мистецтвознавства, професор Марина Черкашина-Губаренко розповіла, що за тринадцять років у Німеччині вже побували двадцять юних «вагнеристів» із Києва, ще двоє поїдуть туди цього літа.

■ КОРИФЕЯМ – ПО 325!

Саме стільки виповнилося від дня народження двох корифеїв західноєвропейської музики XVIII століття – Йогана Себастьяна Баха та Георга Фрідріха Генделя.

Державний камерний ансамбль «Київські солісти» (диригент – заслужений діяч мистецтв України Дмитро Логвин) відзначив ювілей концертною програмою із творів видатних митців на сцені Колонного залу імені Миколи Лисенка Національної філармонії України.

Їхня творчість, без перебільшення, вплинула на весь подальший розвиток музичного мистецтва. Попри те, обставини життя й діяльності були геть різні, – співвідносилися, як дотепно зазначено в одній із сучасних публікацій, наче умови існування американського продюсера (Гендель) і радянського вчителя музики (Бах).

Адже один був директором театру в Лондоні, відомим на весь світ оперним композитором, диригентом, клавесиністом, а другий – бідним провінційним органістом, капельмейстером маленьких князівських дворів і кантором у лейпцизькій церкві Святого Фоми.

Утім сьогодні музику Баха знають і вивчають більше, ніж Генделя. От вам і примхи долі!

Ольга ГОЛИНСЬКА

На знімку: ансамбль «Київські солісти» й Дмитро Логвин

Фото Юрія ШКОДИ

«Рідні наспіви»

Світлана КОРЕЦЬКА

У нинішньому розмаїтті виконавських стилів в українській музичній культурі яскраво вирізняється творчість камерного ансамблю народних інструментів «Рідні наспіви» Національної філармонії України

Колектив утворився в Київській консерваторії (тепер Національна музична академія України) імені Петра Чайковського зі студентів факультету народних інструментів. Перші перемоги молоді музиканти здобули під орудою Юрія Алексика – нині професора академії: 1978 рік – II Український конкурс артистів естради; 1979-й – VI Всесоюзний конкурс артистів естради. Пізніше вони стали володарями Гран-прі міжнародного фестивалю в Італії.

У різні роки колектив очолювали Євген Чернокондратенко, Анатолій Мамалига, Ніна Проценко. Зараз його художній керівник – Юрій Карнаух.

Творчість ансамблю ґрунтується на українській національній основі. У музичному інструментарії поєдналися

академічні та автентичні народні інструменти. Це дає можливість реалізувати різноманітні концертні програми. Не лише фольклорні, але й класичні, сучасні академічні, джазові.

Специфіка роботи у філармонії вимагає від артистів репертуару, як кажуть, на всі слухацькі смаки. Із перших сезонів концертна практика колективу зосередилася на двох напрямках: інструментальна музика і супровід солістів – переважно вокалістів. Серед них – Володи-

мир Тимохін, Анатолій Солов'яненко, Микола Кондратюк, Костянтин Огнєвой, Дмитро Гнатюк, Марія Стеф'юк, Анатолій Кочерга та багато інших – знакових для вітчизняного мистецтва імен.

За період існування ансамбль дав понад чотири тисячі концертів, зокрема й на світових музичних теренах. А нещодавно запросив шанувальників на зустріч до Колонного залу імені Миколи Лисенка із нагоди тридцятиріччя філармонійної діяльності.

Багатогранність таланту

Талановитий композитор і педагог, чудова піаністка та активний громадський діяч, народна артистка України, член-кореспондент Академії мистецтв України, професор Національної музичної академії України Жанна Колодуб упродовж майже шести десятиліть плідно працює на ниві вітчизняного музичного мистецтва

Її творчість відзначена державними преміями імені Миколи Лисенка і Віктора Косенка, премією конкурсу імені Івана й Мар'яни Коців, а також міжнародною академією рейтингу по-

пулярності та якості «Золота фортуна». Музика Жанни Колодуб часто звучить не тільки в Україні, а й у Німеччині, Польщі, Чехії, Канаді, США, Великій Британії.

Композиції мисткині приваблюють яскравими ху-

дожними образами, щирістю, емоційністю та природністю висловлення. Їх виконують відомі музиканти і використовують як педагогічний репертуар для різних спеціальностей у навчальних закладах усіх рівнів – від музичних шкіл до консерваторій.

У творчому доробку Жанни Колодуб репрезентовані різноманітні жанри: симфонічна музика, твори для театру і кіно, камерно-інструментальні ансамблі, фортепіанні, хорові та вокальні опуси.

Можливо, секрет популярності її мистецтва полягає у тому, що композиторка намагається вдовольнити і виховати смаки широкої слухацької та виконавської ау-

диторії – від любителів до професіоналів високого ґатунку.

Композиторську діяльність вона успішно поєднує із педагогічною і концертною. Виступаючи соло і в ансамблях, регулярно проводить творчі зустрічі зі слухачами в Україні та за її межами, а також багато сил віддає громадсько-просвітницькій роботі, опікуючись вихованням талановитої молоді.

Дивує, як можна скрізь встигати і залишатися чарівною жінкою, щирою і доброю, із надзвичайно тонким почуттям гумору та філософським поглядом на життя. Тож щиро бажаємо мисткині міцного здоров'я, успіхів і натхнення, а також чекаємо на нові твори, які подарують людям світло й радість.

РиммаСУЛІМ

відповідальний секретар журналу «Український театр», редактор рубрики «Театр»
Надія СОКОЛЕНКО

театр

■ ТРАВНЕВА «АРТ-АЛЬТЕРНАТИВА»

Стала відомою програма міжнародного театрального фестивалю «Арт-Альтернатива», який 21-23 травня 2010 року вже у шосте буде проведено донецьким незалежним театром «Жуки». Темою цього річного фестивалю є «Імена» – драматургів, теоретиків театру, композиторів, які вказали основні напрямки розвитку світового театру ХХ століття, зокрема Антон Чехов, Альфред Жаррі, Фернандо Аррабаль, Всеволод Мейєрхольд, Антонен Арто, Фредеріко Гарсія Лорка та Мікаель Тарівердієв.

Ці імена представлятимуть театральні об'єднання України, Росії та Азербайджану, які визначають театр вже ХХІ століття: Театр-студія музичного світложивопису (Харків), Театральна лабораторія Вадима Максимова (місто Санкт-Петербург), Одеський національний театр опери та балету із монооперою Ірини Красиліної, київські театр-студія «Оксюморон» та Асоціація актуального танцю при Національному центрі театрального мистецтва імені Леся Курбаса «TanzLaboratorium» і Сумгайтський театр імені Гусейна Араблінського. Фестиваль передбачає не лише показ вистав, однак і проведення акторських тренінгів та майстер-класів, а події відбуватимуться як у самому Донецьку, так і в Музеї-садибі Володимира Немировича-Данченка в селі Нескучне.

■ ЧЕРВОНИЙ ЕЛВІС ДЛЯ ДОМОГОСПОДАРОК

Харківський театр «Арабески» презентував свою нову виставу – своєрідний підручник для самотньої вагітної домогосподарки, яка має не просто вижити в сучасному суспільстві споживання, але зберегти свободу своєї ще ненародженої дитини. Шість новел Сергія Жадана, на написання яких його надихнула молода актриса Національного театру імені Івана Франка Тетяна Міхіна, інсценізувала режисер Світлана Олешко у співпраці із клавішником музичного гурту «Люк» Олегом Сердюком, дизайн-компанією ГРАФПРОМ, хореографами Олександром Задачиним та Ларисою Венедиктовою.

На знімку: лідер гурту «Мертвий півень» Місько Барбара, Ірина Волошина та Наталя Цимбал у виставі «Червоний Елвіс»

Театр по-юнацьки...

Надія СОКОЛЕНКО

У Києві – новий молодіжний театр! Із присмаком студентських екзаменів-капусників, де вистави – мозаїка із окремих сценок, а головне – присутній юнацький запал виконавців

Центр мистецтв «Новий український театр» було засновано 1998 року Віталієм Кіном, Анастасією Кононенко, Марією Портниковою, Олександром Гайдюком і Марією Шрайбман для здійснення незалежних і (в перспективі) фінансово успішних проєктів-вистав.

Але давався взнаки брак власного приміщення. Торік центр нарешті розпочав повноцінну діяльність завдяки Віталієві Кіну, а основу трупи склали вихованці Київського коледжу театру і кіно – Роман Божко, Аліса Гур'єва, Ольга Білоніг, Ярослав Гончар, Поліна і Данило Кіно та інші.

Домівкою театру став приватний будинок на Михайлівській, 24-Ж. Зараз «нові» вже мають у репертуарі спектаклі як для дітей, так і для дорослих.

Увазі наймолодших пропонуються вистави підрозділу центру мистецтв – театру «Божа корівка» («Сонечко») за творами Олександра Пушкіна, Марка Кропивницького, Володимира Воробйова та Сергія Козлова.

Репертуар для дорослих склали: вирішений у стилі німого кіно спектакль «Без-

захисні створіння» за оповіданнями Антона Чехова, дайджест «Шекспіріада», в якому заміковані уривки із п'єс Вільяма Шекспіра – найвідоміші дуети Ромео та Джульєтти, Отелло й Дездемони, Гамлета й Офелії, короля Ліра та його трьох дочок.

Останньою за часом стала постановка «Безталання» за Іваном Карпенком-Карим. П'єсі повернено первісну назву, від якої письменникові довелося відмовитися через цензурні ути-

ки, дія супроводжується музичним рядом із пісень гурту «Океан Ельзи».

Виконавцям, яким лише по 19–20 років, іще належить шліфувати акторську майстерність. Попри все, театр уже має свого глядача. У планах – розширення репертуару. Як писав російський поет Володимир Маяковський, «якщо зірки запалюються на небі, значить, це комусь потрібно?..»

Фото: сцена із вистави «Беззахисні створіння»

Про Хохлика та Карузлика

Чи можна вважати виставу в театрі ляльок зміною свідомості? Та ні, швидше, це – занурення в дитинство

Саме до такої подорожі закликає прем'єрна вистава Київського міського театру ляльок «Чарівна скрипка» за мотивами білоруських казок (п'єса Сергія Ковальова, переклад Володимира Підцерковного, режисуря Михайла Урицького, музика В'ячеслава Полянського, сценографія і ляльки – головного художника театру Віри Задорнової).

Хохлик – добрий гном, який рятує дівчинку від смерті у зимовому лісі. (До речі, вистава посправжньому красива, із чудовими краєвидами зимового та вес-

няного лісу.) А вона все одно віддає перевагу хитрому Карузлику-гномові, який частує її цукерками. Далі будуть прозріння (дівчисько зрозуміє свою провину перед рятівником), руйнація планів підступного Карузлика і вибачення доброго та мудрого чарівника Хохлика.

Маленькі глядачі, які співчують доброму гномові, коли дівчинка краде в нього чарівну скрипку, наприкінці вистави плескають у долоні від задоволення. А головне – роблять із побаченого правильні моральні висновки.

Богдана БОЙКО

На фото: бутафор Вікторія Ващенко із ляльками вистави «Чарівна скрипка»

Лауреат мистецької премії «Київ» імені Анатолія Москаленка, редактор рубрик «Музеї», «Діаспора» Людмила ЧЕЧЕЛЬ

діаспора: британія

■ ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ПРО ВСІХ

У приміщенні британської філії Українського інституту відбулася презентація інтернет-проекту, який покликаний у зручній і доступній формі знайомити із історією і сьогоденням української громади у цій країні.

Ідеться про двомовну (українсько-англійську) інтернет-енциклопедію «Українці у Сполученому Королівстві» – спільне дітище британського представництва американської редакції «Енциклопедії української діаспори» та Союзу українців у Великій Британії. Угоду сторін було підписано ще 2003 року, коли Лондон відвідав головний редактор енциклопедії Василь Маркус.

На презентації головний редактор та ініціатор інтернет-проекту «Українці у Сполученому Королівстві» Роман Кравець розповів, що редакція шукала в різних країнах зі значною українською присутністю якусь «опорну» організацію, що стала б базою для проекту. Союз українців обрали як таку, що має найбільші можливості.

Редакція проекту збирає різнобічну інформацію українського громадського, релігійного, культурного життя у Сполученому Королівстві. Колектив, до складу якого входять доктор Людмила Пекарська, Роман Сирота – львівський науковець, фахівець із Британської тематики, та мовний редактор Марія Семенюк, за шість років від підписання угоди провів величезний обсяг робіт, і нарешті сайт було відкрито. Він містить початковий загальний набір оглядових статей і поступово доповнюється новими матеріалами.

Віктор САДОВИЙ, Лондон

■ ГОСТІ ЗІ ЛЬВОВА

Головний дім Спілки українців Британії відвідали члени Ротарі-клубу «Львів-Ратуша». Вони зустрілися із генеральним секретарем Федором Курляком і завітали до Бібліотеки-архіву імені Тараса Шевченка, яку люб'язно показала завідувачка Людмила Пекарська.

Львів'яни прибули до Британії, аби взяти участь у міжнародній конвенції Ротарі у Бірмінгемі, а також відвідали Единбург.

Нині у Львові є понад 150 членів Ротарі-клубу, діють чотири філії.

Алла ТКАЧУК, Лондон

■ «ГОМІН» ІЗ МАНЧЕСТЕРА

Торік манчестерський чоловічий хор «Гомін» відсвяткував своє 60-річчя. Колектив, очолюваний маестро Ярославом Бабуняком, здобув добру репутацію: перше місце на відомому міжнародному фестивалі Llangollen International Eisteddfod. А найбільшим подарунком була подорож до України із концертною програмою. Хористи відвідали Івано-Франківськ, Львів, Дрогобич, Нагуєвичі, Бережани, Тернопіль, Київ.

Усі концерти пройшли успішно. Запам'яталися чудові екскурсії, на згадку лишилися світлини, а записники «розпухали» від адрес нових друзів. То був справжній ковток свіжого українського повітря, аби вдома й надалі робити шляхетну справу: пропагувати і ширити невмирущу українську пісню.

Григорій БОЛЮБАШ, Болтон

Danusha: поезія у фарбах

Людмила ЧЕЧЕЛЬ

Знайомтесь: Тамара Демиденко, засновниця британської компанії образотворчого мистецтва DANUSHA. Двадцять років працює у Лондоні, популяризує українське мистецтво не лише у Великій Британії, а й загалом у світі

Щойно відкрився XXI міжнародний ярмарок у Королівському художньому коледжі Лондона. На ньому представлені зокрема роботи Панаса Титенка та членів його родини.

– **Пані Демиденко, що спонукало Вас до виставкової діяльності?**

– Насамперед – любов до мистецтва і, як не дивно, щасливий випадок. Далекого 1990-го я працювала фінансовим радником у Москві. Якоюсь до мене звернулися художники із Дніпропетровщини (до речі, мої земляки), щоб допомогти зорганізувати виставку. Спочатку я відмовилась, а згодом вирішила спробувати.

Першу експозицію привезли до Нігерії. Представляли роботи Григорія Шишка та Петра Магра. Презентація була блискучою, прибуло багато послів різних країн.

– **А пам'ятаєте першу виставку у Лондоні?**

– Так. Відбулося це 1993 року. Відкривав її перший посол України у Велико-

британії Сергій Комісаренко. Експозиція розташовувалася в одному із найстаріших приміщень, якому понад п'ять століть! Були представлені роботи Григорія Шишка, Петра Магра, Тетяни Яблонської.

– **Що пропонуєте вишуканій і вибагливій публіці сьогодні?**

– Для поціновувачів вічного і вдовольного «модного» нині в усьому світі імпресіонізму раджу виставку заслуженого художника України Андрія Яланського, якого називають українським Моне. Щороку в Лондоні проходить дві-три його персональних ви-

ставки, також митець бере участь у женецькому салоні Euroart. Деякі із картин Андрія представлені на аукціонах Sotheby's і Christie's.

Сім разів експонувався Олександр Тищенко, виставлялася родина Григорія Шишка. До речі, твори останнього відібрані до спеціалізованої галереї у Женеві.

– **Українське мистецтво Ви представляєте не лише у Великій Британії, а й в інших державах.**

– Наприкінці минулого року повернулася із Норвегії. Перед тим виставляла українських митців у Французькому інформаційному культурному центрі в Парижі. Багато їхніх картин продано шотландцям, яким імпонує кольорова гама наших митців. А ось англійці люблять стриманіші кольори.

Зараз ми із вами знаходимося у престижному британському арт-клубі, який працює ще із 1867 року. Я є членом цього клубу, презентувала в ньому найбільше виставок. Саме тут британці відкрили для себе скульптури Валентина Зноби, неперевершені твори Тетяни Голембієвської.

– **Особисто Вас щось може здивувати?**

– Мене завжди приємно дивують роботи Панаса та Оксани Титенків. Захоплює творчість Миколи Яковенка. Все залежить від настрою. Панаса Титенка тут називають майстром світла, бо не кожен художник може його вдолу передати. Ось лише погляньте на роботу «Весілля», скільки тут світла! А все це – від Тетяни Голембієвської, Панас у неї навчався.

Україністика в університеті Лідсу

Цього року в університеті міста Лідс відновлено викладання української мови. Невдовзі після проголошення незалежності України її там уже викладали як додатковий предмет для студентів-русистів. Одначе тоді вона не прижилася

Нині ж українські студії переживають у Британії своєрідний бум. Зокрема, у Кембриджському університеті два роки тому засновано кафедру україністи-

ки. У школі слов'янських і східноєвропейських студій Лондонського університету ведеться робота над докторськими дисертаціями із

української тематики. Влітку 2009-го відбувся «Український день», на якому були представлені реферати із найрізноманітніших ук-

раїнських проблем науковців із тамтешніх університетів та інших закладів.

І ось українська мова у Лідсі. Що спонукало відновити викладання? Пов'язано це із діяльністю українки Світлани Кавич, яка працює там над кандидатською дисертацією. У межах свого наукового дослідження вона протягом року вела курс української мови. Заняття відвідувало вісім осіб, що таки немало для факультету іноземних мов.

Світлана ГРИНЧЕНКО, Лідс

редактор рубрики
Віра КАРПЕНКО

КНИГОЗБІРНЯ

Сакральні пам'ятки Сумщини

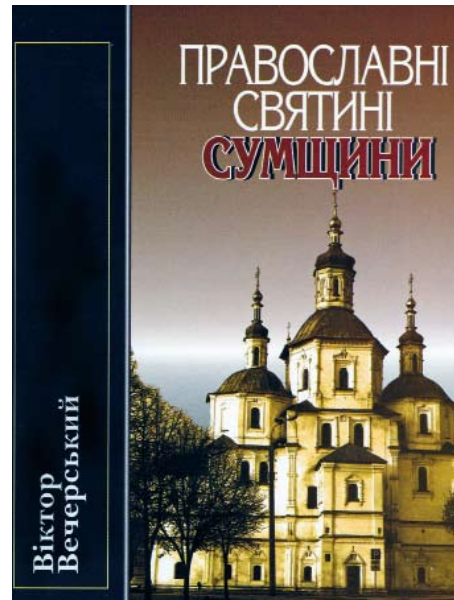
Алла ПОЛІЩУК

Попри кризу, яка зачепила й сферу книговидавництва, пам'яткознавці України не припинили досліджень і видавничих проєктів

Свідченням цього стала нова книжка Віктора Вечерського «Православні святині Сумщини», яку київське видавництво «Техніка» випустило наприкінці 2009 року, якраз на католицьке Різдво. Це науково-популярне видання накладом 1000 примірників стало завершальним у серії «Національні святині України», започаткованій 1997 року. Усього в ній видано понад 30 книжок різних авторів, зокрема три – Віктора Вечерського.

Сумщина, яка лежить на північному сході Лівобережної України, є одним із найцікавіших для пам'яткознавця регіонів. Це – історичне українсько-російське покордоння. До складу сучасної області входять колишні землі Гетьманщини і Слобожанщини. Архітектурна спадщина представлена окремими пам'ятками і комплексами церковної архітектури XVII–XVIII та XIX – початку XX століть різних стилів – бароко, класицизму, історизму, модерну.

На державному обліку в області перебуває 515 пам'яток архітектури, із яких 127 – національного значення. Після проведення відповідних досліджень мають бути взяті на державний облік ще двісті. 15 поселень Сумщини увійшли до затвердженого урядом Списку історичних населених місць України: Суми, Білопілья, Ворожба, Вороніж, Глухів, Конотоп,

Кролевець, Лебедин, Низи, Охтирка, Путивль, Ромни, Середина-Буда, Терни, Тростянець.

На базі комплексів архітектурної та містобудівної спадщини діють Національний заповідник «Глухів» і Державні історико-культурні заповідники – у Путивлі та «Посулля».

На Сумщині, як і скрізь в Україні, віддавна саме церква визначала ту вертикаль, що організовувала весь навколишній світ естетично й етично: у кожній місцевості така споруда була центром культурного життя, найважливішою пам'яткою і скарбницею творів мистецтва.

Наявність храмів у ландшафті й міській забудові свідчила про «вертикальну координату» людського буття. Тому пам'ятки сакральної архітектури є найціннішою складовою національної культурної спадщини.

Книжку Віктора Вечерського присвячено православним монастирям і церквам Сумської області XVII – початку XX століть. Автор досліджував ці пам'ятки протягом останніх 30-ти років.

Видання містить загальну історичну розвідку про Сумську область і найважливіші її історичні міста – Суми, Глухів, Ромни, а також історико-архітектурні нариси про основні храми й монастирі. Як збережені, так і частково втрачені.

Видання, яке побачило світ завдяки ентузіазму та сприянню пані Олени Герасименко, розраховане на архітекторів, мистецтвознавців, істориків, культурологів, краєзнавців, викладачів і широкий загал читачів.

Після презентацій у Києві та Сумах книжка надійде до бібліотек.

■ «ЗОЛОТА БУЛЬКА» І НЕ ТІЛЬКИ

Рейтинг «ЛітАкцент року» визначив найкращі книжки 2009-го, а також книжку-невдачу. Дійство відбулося у київській книгарні «Є» на Лисенка, 3.

Усе завершилося вибухом золотистої кульки, всередині якої було поміщено аркуш із ім'ям автора книжки-невдахи. Нею виявилася Любо Дашвар із романом «Рай. Центр».

Головний редактор інтернет-видання «ЛітАкцент» професор Києво-Могилянської академії Володимир Панченко, який очолює журі рейтингу, наголосив, що «Золота булька» – номінація для видань, які здобули медійний розголос і навіть комерційний успіх. Однак, на думку експертів, є саме «роздутим» фактом.

Книжковий рейтинг «ЛітАкцент року» – щоквартальне оцінювання нових художніх творів сучасних українських авторів і досліджень із гуманітаристики. Цього разу в першій номінації до фінішу дійшли книжки Тараса Федюка «Горище», Людмили Таран «Дзеркало Єдинорога», Володимира Рутківського «Джури-характерники». Остання і стала переможцем.

У другій номінації змагалися монографії Євгена Нахліка і Оксани Нахлік «Пантелеймон Куліш між Параскою Глібовою і Горпиною Ніколаєвою», Володимира Моренця «Оксиморон», Романа Піхманця «Іван Франко і Василь Стефаник: взаємини на тлі доби». Експерти проголосували за інтелектуальний витвір пана Піхманця. Обом переможцям вручили дипломи і по п'ять тисяч гривень від книгарні.

«Ми не претендуємо на істину в останній інстанції, – каже Володимир Панченко. – Хотілося б дати нашому суспільству ще один орієнтир для формування думки про цінності справжні й ілюзорні. Якщо подібні книжкові конкурси відзначають передусім видавництва, то ми прагнемо привернути увагу до авторів».

Приємна новина: цього року має виходити серія «Бібліотека «ЛітАкценту» – книжки-переможці рейтингу та перекладні видання.

■ АНТОЛОГІЯ ПАМ'ЯТОК

Щойно у видавництві Соломії Павличко «Основи» з'явився останній том десятитомника «Україна. Антологія пам'яток державотворення».

Це справді унікальний комплект добірки суспільно-політичних документів і художніх творів від доби Києворуської держави до України сучасної.

«Ренесанс ідеї української державності (XIV–XVI ст.)», «Битва за Козацьку державу (XVI–XVII ст.)», «Романтика національного відродження (1800–1863 роки)», «Відродження української державності (XIX–XX ст.)»... – кожен том має відповідну назву й містить унікальні свідчення, упорядковані Іваном Дзюбою, Валерієм Шевчуком, Оксаною Сліпущою та іншими.

Десятитомник надає унікальну нагоду осягнути внутрішнім поглядом усю історію України, переосмислити її становлення, етапи боротьби визвольних рухів за державну незалежність.

Людмила ТАРАН

Невідома Україна

2008 року київське видавництво

«Наш час» у серії «Невідома Україна» оприлюднило дві науково-популярні книжки Віктора Вечерського, присвячені історико-архітектурній спадщині України

У книжці «Гетьманські столиці України» досліджено малознаний феномен

української історії та культури – ті міста, які виконували столичні функції протягом існування української держави у специфічній формі гетьманату – так званої Гетьманщини із 1654 до 1782 року.

Це автономне державне утворення, що постало в горнілі національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького, відіграло провідну роль

у формуванні української національної ідентичності. Адміністративними центрами гетьманської України в ті часи були послідовно Чигирин, Батурин, Глухів. Сьогодні вони є основними «віхами національної історії», в них створені національні історико-культурні заповідники.

Розповідь про ці міста спростовує чимало застарілих стереотипів.

Про прадавні центри духовності, культури, освіти нашого народу – видатні архітектурні ансамблі, із якими пов'язана історія України та окремих її регіонів, про основні правила заснування, будівництва та устрою християнських монастирів, про їхню благодійницьку і культурну працю, про руйнування монастирських ансамблів за часів тоталітарного режиму у XX ст. і про їхнє сьогодення розповідає у виданні «Українські монастирі».

письменниця, редактор
рубрик «Світова культура»,
«Література»
Наталка БіЛОЦЕРКІВЕЦЬ

література

■ «НІЧНИЙ МОЛОЧНИК» У ЦЕНТРИ ПОМПІДУ

Андрій Курков мав авторський вечір в Парижі у Центрі Жоржа Помпиду – найпрестижнішому культурному центрі Європи. Він перший із літераторів Східної Європи удостоєний такої честі.

«У Франції мене добре знають, – каже письменник.

– Я вже шість книжок у французькому перекладі видав: «Пікнік на льоду», «Остання любов президента», «Закон равлика», «Приятель небіжчика», «Добрий янгол смерті». А в січні цього року презентував у Парижі роман «Нічний молочник». Книжку розкупили за місяць. Видавництво вже другий тираж надрукувало». В середньому книга Куркова коштує 25 євро.

«Французи краще ставляться до письменників, ніж українці. Запрошують на телебачення, влаштовують зустрічі із читачами, навіть гастролі. Із «Нічним молочником» я їздив у турв'їсьмома французькими містами. До книгарень послухати мене приходили сотні людей», – розповідає літератор.

Твори Андрія Куркова перекладено 32 мовами світу, вони продаються в 65 країнах. А роман «Пікнік на льоду» вийшов накладом у 150 тис. примірників. Це абсолютний рекорд серед українських письменників.

■ УКРАЇНСЬКИЙ РОМАН СТАВ БЕСТСЕЛЕРОМ У ШВЕЙЦАРІЇ

Філософський роман львівського письменника Тимофія Гавриліва «Де твій дім, Одиссею?» став бестселером у книгарнях Швейцарії. Його видали тритисячним накладом у липні минулого року. Тепер збираються робити додатковий тираж.

«У Швейцарії в книгарнях щомісяця з'являються сотні книжок. Я боявся, що роман загубиться між ними, – каже Тимофій Гаврилів у столичному агентстві «Главред-медіа».

– Та він став лідером продажу серед новинок. Про мою книжку досі виходять передачі на телебаченні та радіо. Швейцарське видавництво «Амман Верлаг» попросило її після того, як у періодиці з'явилося кілька перекладів моїх прозових творів і поезій німецькою».

Роман побачив світ у серії «Меридіан», де протягом тридцяти років видають твори письменників із усього світу. Гаврилів – перший український автор, який потрапив до цієї серії. Роман переклав німець Гаральд Фляйшман.

Директор львівської літагенції «Піраміда» Василь Гутковський видав «Де твій дім, Одиссею?» Гавриліва ще 2007 року. «Випустили дві тисячі примірників, досі не можемо розпродати. У нас так уже повелося: прославишся на Заході, лиш тоді станеш популярним на батьківщині», – скаржиться видавець.

Твір складається із чотирьох історій про українця, який мандрує світом. Критики називають його найекспериментальнішим з-поміж сучасних вітчизняних романів.

Письменник із Канади відзначений премією Гоголя

Українська діаспора в Канаді може пишатися новим здобутком: письменник із Торонто Марко Роберт Стех за свій роман «Голос» (львівське видавництво «Піраміда») нагороджений Міжнародною літературною премією імені Миколи Гоголя

Заснована 1998 року як премія «Тріумф» Чернігівським медіаклубом за сприяння Національної спілки письменників України (перейменована 2008-го) за роки існування була вручена низці письменників, науковців і митців із України й закордоння. Зокрема, лауреатами стали Емма Андієвська, Віра Вовк, Богдан Бойчук та Іван Кошелівець.

Відразу після виходу у світ 2005 року «Голос» був визнаний одним із найпопулярніших творів сучасної української літератури. В основі цього «трирівневого» роману історія молодого чоловіка, котрий вирушає на пошуки зниклої людини, яка залишила по собі лише дивний незакінчений рукопис. Заглиблюючись у метафорику тексту, герой починає віднаходити в ньому себе і навіть прозирати в майбутнє. Таким є розуміння автором загадковості й непередбаченості долі – цілком у стилі Джойсового повторення історії або Прустового блукання коридорами пам'яті.

Феномен Стеха також у тому, що він, представляючи змаргіналізовану літературу еміграції, досягнув успіху в

Україні. Народжений у Польщі, він мав обмежений контакт із українською мовою і перші літературні спроби зробив польською. Проте цей недолік став перевагою письменника, позбавленого «мовомисленневих» штампів. Не здолала Стеха і спокуса відзначитися у світовій англійській мові, бо, як зізнався, саме рідна мова дозволила йому якнайповніше передати інтимні переживання й емоції.

Хоча в романі й немає автобіографічних мотивів, він до певної міри автобіографічний у сенсі еволюції письменникових поглядів протягом п'ятнадцяти років праці над твором. Виїхавши із

Польщі до Австрії в 1981 році, Марко Стех невдовзі опинився в Канаді. В Торонті став магістром із механічної інженерії, але згодом (з 1992 року) радикально «перевтілювався» у доктора славістики. Був засновником і мистецьким керівником Авангардного українського театру в Торонті та співзасновником і редактором журналу «Термінус». Займався видавничою справою, кіномистецтвом (два фільми, у виробництві яких Стех брав участь, отримали нагороди на фестивалях у Каннах і Венеції) та був виконавчим директором Освітньої фундації Петра Яцика. Нині виконавчий директор видавництва Канадського інституту українських студій, а також менеджер двох проектів КІУСу – Енциклопедії України в інтернеті та англійського перекладу «Історії України-Руси» Михайла Грушевського. Як науковець відомий дослідженнями української літератури ХХ століття, зокрема маловідомих аспектів творчості українських письменників еміграції.

Презентації «Голосу» вже відбулися у Львові, Києві, Нью-Йорку та Кракові, а авторські читання уривків в англійському перекладі – в Українському музеї та поетичному клубі «Bowery» у Нью-Йорку.

За повідомленням прес-центру Канадського інституту українських студій (КІУС)
На знімку: Марко Роберт Стех під час презентації роману «Голос» у Львові
Фото Юрія БАСЕНКА

Становлення нації

Канадський історик Сергій Єкельчик презентував книжку «История Украины. Становление современной нации»

Оригінальне видання Ukraine. Birth of Modern Nation вийшло 2007 року у видавництві Оксфордського університету й одразу здобуло престижну нагороду «Choice magazine» Outstanding Academic Title Winner. Відтоді книжка була перекладена японською, польською, литов-

ською і от тепер російською мовами.

Написана за західними академічними стандартами, російськомовна історія України, що з'явилася у київському видавництві, – виклик псевдоісторичному читиву, яке плине головним чином із Москви.

Сергій Єкельчик – професор Університету Вікторія (Канада), голова департаменту славістики й германістики, фахівець із радянської історії. Автор кількох праць, серед яких «Імперія пам'яті: російсько-українські стосун-

ки в радянській історичній уяві» (2008), «Пробудження нації. До концепції українського національного відродження» (1994, 2-ге видання

– 2010). Працює над книжками про повоєнний Київ та українську культуру другої половини ХІХ століття.

На думку професора Єкельчика, помилково уявляти процес українського державотворення як закономірне здобуття державності предковичною нацією. Сучасну українську національну ідентичність сформували політичні події та соціальні процеси, які розгорталися у Східній Європі упродовж останніх трьохсот років.

Книжка містить понад 120 фотографій – портретів визначних діячів, історично важливих місць і документів.

Микола КЛИМЧУК

заслужений журналіст
України, голова Видавничої
ради Національного газетно-
журнального видавництва
Анатолій СЕРИКОВ

Щоденник редакції

■ «...ВІДЧУВАЮ БРАК ІНФОРМАЦІЇ»

Шановні панове!

Газета «Культура...» заслуговує на високу оцінку.

До моїх рук потрапило 51/52 число виданої Вами газети за грудень 2009 р. Я із нею не розстаюся. І, звичайно, найближчим часом стану Вашим постійним читачем-передплатником.

Проте маю таку пропозицію.

Доцільно було б, як на мене, додавати щомісячну вкладку до газети «Культура...», присвячену дитячій творчості. Зокрема у ній слід висвітлювати діяльність позашкільних закладів України та зарубіжжя. Привертати увагу не лише до видовищних видів мистецтва.

Я понад 30 років веду дитячу студію образотворчого мистецтва і відчуваю брак інформації про діяльність аналогічних закладів краю, проведення конкурсів та виставок, а також дитячі мистецькі галереї.

В радянські часи виходив часопис «Юний художник». Мабуть, слід звернути увагу на досвід його редакції, враховуючи наші сучасні реалії, започаткувати доступне із огляду на фінанси видання для дитячих мистецьких об'єднань незалежно од їхньої відомчої приналежності.

На шпальтах такого видання слід було б висвітлювати діяльність і мистецьких навчальних закладів – профтехучилищ, коледжів та ін.

Із повагою О. Й. БОЙКЕВИЧ
м. Рогатин, Івано-Франківська область

■ КНИГИ У НАС НІКОМУ НЕ ПОТРІБНІ

Дорога моя газета «Культура...»!

Важкою була цьогорічна зима.

Січень-лютий геть чисто нас заморозили. Були запаси дровець, та ота зимонька геть чисто «з'їла». І тепер палю пічку моїм найсокротеннішим – книжками.

А книги – це мої діти, це все, що надбав за свої 75 років. Так, це не описка – палю книгами: варю супи, сушу взуття, грию свою хату худеньку. Знаю, що це жорстоко і не простимий духовний гріх – нищити духовність. Але я у безвиході.

Хотів щось продати зі своєї щедрої бібліотеки, котра налічує до 5000 книжок, котру збирав усе своє життя. Щоб щось вторгувати і купити дров, вугілля, ліків. Але вистоював цілі дні на ринку в Богодухові, та ніхто навіть не підійшов до мого духовного скарбу і не зацікавився. Висновок єдиний – книги у нас нікому не потрібні.

Писав до обласних бібліотек Харкова, Одеси, Сум – можливо їх щось зацікавить. У мене багато серійних і передплатних видань – українських, російських і зарубіжних авторів. І тут прокол – немає грошей. А хотілося хоча б за півціни. Не вийшло...

І ось, обливаючись гіркими сльозами, бачу як ненажерливий вогонь поїдає моїх дітей, мій духовний скарб, даючи своє скупе тепло. То не вже нікого із читачів «Культури...» не зацікавить моя бібліотека? Ой, як же це боляче! Люди дорогі, – будь ласка, обізвіться, чекаю на Ваше втішне слово.

Із повагою – інвалід, ветеран праці
Микола ЗАНЬКО,
село Воскресенівка Богодухівського р-ну
Харківської обл.

Ольга СОЛОМКА

Газета «Культура...»
разом із іншими
виданнями
Національного
газетно-журнального
видавництва освоює
новітні медіа й
започатковує
власний блог [publish_ua.livejournal.com](http://publish.ua.livejournal.com) та
інтернет-спільноту
community.livejournal.com/coolt_ua.

Традиційні медіа не задовольняють попиту користувачів інформації. Ні щодо оперативності, ні щодо ексклюзивності, ані інтерактивності. Втім, сучасні люди вже теж не хочуть бути лише споживачами даних. Вони прагнуть самі брати участь

у створенні інформаційного продукту, оцінювати, ділитися враженнями, сперечатися. Нині на часі – популярна технологія web 2.0, за якою, цитуючи Жванецького, «не газета нам, а ми газети новини повідомляємо». Поступово ЗМІ перетворюються на засоби масо-

вої комунікації, із активним зворотнім зв'язком, мережею громадських кореспондентів – блогерів, які не отримують за свою роботу платні. Саме останні нині сидять у перших рядах на показах мод, із ними зустрічаються президенти, до їхньої думки прислу-

хаються. У провідних світових виданнях журналіста не візьмуть на роботу, якщо в нього немає власного блогу. А на тих, в кого не має сторінки в соціальній мережі «Фейсбук», дивляться як на людину без паспорта...

Сьогодні понад 80 відсотків вітчизняних користувачів Інтернету мають власну сторінку щонайменше в одній соціальній мережі. Молодь віддає перевагу «В контакті», профі освоюють спільноти Profeo.ua та LinkedIn.com, політики та маркетологи опановують мікроблоги в twitter.com, творчі натури самовиражаються в Живому журналі на livejournal.com.

Ми впевнені у тому, що серед активних користувачів Світової мережі – багато наших читачів. Тож, еднаймося!

ЗРАЗОК ЗАЯВКИ НА ПЕРЕКАЗ ГОТІВКИ

ПІЛЬГОВА ПЕРЕДПЛАТА

НАЙДЕШЕВШЕ І НАЙШВИДШЕ – ПЕРЕДПЛАТИТИ ЧЕРЕЗ РЕДАКЦІЮ

У відділенні будь-якого банку України заповнить квитанцію (за поданим зразком) та сплатить її. Після цього зателефонуйте у відділ передплати (044 383 98 59, 044 201 65 23) для підтвердження платежу.

Вартість редакційної передплати:

на 3 місяці – 35,00 грн,
на 6 місяців – 68,00 грн

Також триває передплата на газету «Культура і життя» в усіх відділеннях поштового зв'язку
ІНДЕКС 60969

Отримувач платежу	ДП «Газетно-журнальне видавництво»	37128003000584	16482679
		Поточний рахунок	Код ЄДРПОУ
Банк отримувача	УДК м. Києва		820019
			МФО банку
Платник (прізвище, ім'я, по батькові)	Іван Петренко		
		тел.	(044) 555 55 55
Поштовий індекс	0 1 0 0 1	Адреса платника	м. Київ, вул. Хрещатик, 16
Загальна сума	шістдесят вісім гривень		
	(словами)		
Призначення платежу	Сума, грн.		
Передплата на газету «Культура і життя» на 6 місяців	68,00		
Підпис платника	Підпис банку		

КВИТАНЦІЯ

Отримувач платежу	ДП «Газетно-журнальне видавництво»	37128003000584	16482679
		Поточний рахунок	Код ЄДРПОУ
Банк отримувача	УДК м. Києва		820019
			МФО банку
Платник (прізвище, ім'я, по батькові)	Іван Петренко		
		тел.	(044) 555 55 55
Поштовий індекс	0 1 0 0 1	Адреса платника	м. Київ, вул. Хрещатик, 16
Загальна сума	шістдесят вісім гривень		
	(словами)		
Призначення платежу	Сума, грн.		
Передплата на газету «Культура і життя» на 6 місяців	68,00		
Підпис платника	Підпис банку		

заступник головного редактора видавництва, редактор рубрик «Богема», «Далі буде» Алла ЧЕРДИНЦЕВА

далі буде

Квіткові ігри Хуана Міро

«Усе, що я малюю, я бачив в полях або на морському узбережжі», – стверджував Хуан (Жоан) Міро – один із лідерів абстрактного і сюрреалістичного напрямків у мистецтві ХХ століття. Андре Бретон називав Міро «найкрасивішим пером на капелюсі сюрреалізму»

Хуан Міро народився 20 квітня 1893 року в Барселоні (одну із площ міста зараз прикрашає скульптура майстра «Жінка і птиця».) Його батько був знаним ювеліром, проте коли сімнадцятирічний хлопець заявив, що мріє стати художником, влаштував сина працювати до контори. Міро пережив нервовий зрив. Одужував на маленькій фермі в Монтроїче, на південь від Таррагона. Це місце стало його духовною батьківщиною.

Батьки скасували заборону, і Хуан вступив до школи авангардистського мистецтва Франциско Галі. У 1918 році в Барселоні у галереї Дальмау відбулася його перша персональна виставка.

1920-го Міро переїздить до Парижа, де знайомиться із Пікассо, який у свою чергу представляє художника знайомим. Згодом вони – Пьер Реверді, Мак Жакоб, Тристан Тцара, Поль Елю-

ар, Андре Бретон, Луї Арагон, а також Октавіо Пас, Жак Превер, Жак Дюпен, – визнають у ньому генія. Але перша «персоналка» Хуана в Парижі 1921 року успіху не мала.

1924 року Андре Бретон опублікував свій «Маніфест сюрреалізму». Джерелом натхнення для Міро став один із його принципів: звернення до підсвідомості. Хуан бере активну участь у всіх сюрреалістичних виставках. Починає експериментувати із незвичайними матеріалами: створює малюнки на наждачному папері, включає в них побутові предмети... До 1930 року належать перші роботи із шматочків деревини, картини на дереві. Хуан пише яйцем по мазоніту і маслом по міді, живописні твори на просмоленому і присипа-

ному піском папері, використовує мішковоину.

Зацікавлює його ще й кераміка. Перші керамічні роботи Міро створює разом із Хосе Лоренсом Артїгасом, потім працює із його сином – Гарді-Артїгасом. Вони зробили понад 200 робіт – ваз, тарелей, але головним чином це керамічна скульптура. Міро віродив світ кераміки Середземномор'я.

1955-го ООН замовила художникові розпис двох стін довкола нової будівлі у Парижі. Так були створені Сонячна та Місячна стіни, покриті яскравими малюнками. За них майстер отримав премію фонду Гугенхейма. Популярність і зароблені гроші дозволили Хуану переїхати назавжди у велику студію на Майорці.

1960-80-ті роки – час світового визнання художни-

ка. Його роботи виставляються все частіше, персональні та навіть пересувні виставки відкриваються в Брюсселі і Парижі, Нью-Йорку і Лондоні, Бремені і Токіо. Незважаючи на вік, Міро продовжує активно працювати: створює настінне панно для аеропорту та керамічну стіну для Барселони, настінне панно для Національної галереї у Вашингтоні і скульптурну групу із синтетичної смоли для однієї із площ Парижа, відливає бронзові монументальні скульптури. У 85-річному віці художник звертається до нового жанру – вітража.

Хуана Міро називають ще й генієм сучасного дизайну. Із комерційної точки зору він – один із найдорожчих сучасних митців. Проте у рідній Іспанії генія згадують і як людину, котра 1978 року віродила знамениті Квіткові ігри (впродовж 40 років заборонені режимом Франко.)

Квіткові ігри – поетичні змагання, які відбувалися у Барселоні із XIV століття на кішталт провансальських турнірів. Своєю назвою вони зобов'язані призам – Живій квітці, Золотій шипшині і Срібній фіалці. Міро очолив процесію переможців, а під час вручення винагород не лише продекламував вірш, який найбільш уподобав, але на очах натовпу зробив до нього ілюстрацію.

ПРОЕКТ ПІДТРИМУЄТЬСЯ готелем «Хаят Рідженсі Київ»

- Наші постійні партнери:**
Посольство Японії в Україні
Французький культурний центр
Британська Рада в Україні
Німецький культурний центр
«Гете-Інститут в Україні»
Польський інститут у Києві
Чеський центр
Готелі «Premier Palace», «Opera»
Авіакомпанії AIRFRANCE, KLM, WINDROSE
«Туристичний інформаційний центр»

ВИ МОЖЕТЕ КУПИТИ НАШУ ГАЗЕТУ У КІОСКАХ АГЕНТСТВА СОЮЗДРУК

КУЛЬТУРА І ЖИТТЯ. Всеукраїнський культурологічний тижневик. Виходить із 7 жовтня 1923 року

ЗАСНОВНИКИ: Міністерство культури і туризму України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

ВИДАВЕЦЬ: Національне газетно-журнальне видавництво
Директор Віталій САТАРЕНКО

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР Анатолій СЕРИКОВ

ВИДАВНИЧА РАДА ВИДАВНИЦТВА: Володимир БУРБАН, Ольга ГОЛИНСЬКА, Валерій ГРИЦЕНКО (арт-директор), Антоніна ЖИХОРСЬКА (вчений секретар), Іван МАЛЮТА, Орест КОГУТ (заступник голови), Володимир ОНИЩЕНКО, Алла ПІДЛУЖНА, Наталя ПОТУШНЯК, Віталій САТАРЕНКО, Анатолій СЕРИКОВ (голова ради), Анатолій СИТНИК, Людмила ЧЕЧЕЛЬ

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
ТЕЛЕФОН: 201-66-55 (багатоканальний), ФАКС: 201-66-54
E-mail: cultzhyttya@ukr.net

СВІДОЦТВО про державну реєстрацію КВ №1026 від 26.10.1994
ДРУК: ТОВ «Новий друк», м. Київ, вул. Магнітогорська, 1
За достовірність інформації відповідальність несуть автори і рекламодавці
Думки авторів публікацій можуть не збігатися із позицією тижневика
Редакція зберігає за собою право редагувати, скорочувати надіслані матеріали та змінювати їхні назви
При використанні матеріалів посилання обов'язкове
Наклад 5 000. Віддруковано 23.04.2010

ЦІНА ДОГОВІРНА

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 60969